

ΜΙΑ ΦΟΒΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΟΙ ΤΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Τι διηγήθη ὅτερηγές τῶν Ἀλεσθανῶν στὸν ἀγωνίστα Φωτάκο. Ντομάρδες ἀπό κρέας ἀνθρώπινο! Μυκαλλά ἀνθρώπων τηγανιτά. Ἡ φριχτὴ ἐπιδημία τοῦ Ναυπλίου καὶ τὰ βάσανα τῶν φιλελλήνων. Τραγικά ἐπεισόδια. Ἡ αὐτεθυσία τῶν Γερμανῶν.

ΔΑΟΥ σήμερον ή συνέχεια της ἐνδιμαιερωσίναις καὶ φρι-
κιαστικῆς σείλους των ἀνθρωποφάγών των Ναυπίλων;

έδινε κανέ μέρα ο σφρατός της κατοχής του Ναυπλίου.
Οι πρωκτοί μάλιστα Τούρκοι διώρισαν ἀνθρώπους νὰ
περιφέρωνται στην πόλη, και όποιον συλλάβονταν νὰ τρώῃ κρέατα νε-
ζοῶν, νὰ τὸ παραδίνονται στοὺς "Ἐλλήνας.

Μετὰ τὴν διάλογον τῆς συγχετόσεως, ὁ Φωτάκος ἐπέλησαί τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἀλβανῶν, ποὺ ἔστεκε ἀκονιτισμένος στὸν κομῷ τοῦ πλατάνου και ἤγισε νὰ τοῦ κάνῃ λόγο γιὰ τὰ φοβερά αὐτά σιγβάντα:

—Ο Θεός θὰ σᾶς χάστι καὶ θὰ σᾶς κολάσῃ ἀκόμα, ἐλεγε φωτάκη, γιατὶ κάνεται αὐτὰ τὰ φωτερά πράματα!.. Νά, γι' αὐτὸ σᾶς πιδενεί ο Θεός καὶ σᾶς ἔφερε σὲ τέτοια ἀπανθρωπία, νὰ τρώτε τοὺς αἰδελφούς σας!..

Και ὁ ἀρχὺς τῶν Ἀλβανῶν ἀπάντησε:
— Να δοῖς ὁ Θεός νά μι πάνω κι' εἴ-
γω ποτὲ στὸ σημεῖον φώνα σάρκες νε-
χρῶν! Σοῦ λέω ὅμως δτί, καθὼς οὐκαθα-
γιλιστέρος φαγητὸν στὸν κόσμον δὲν εἶναι. Ή
αὐτὸς τὸ ἀνθρώπουν κρέας, καὶ μάλιστα τὰ
ψαχνά, δταν τὰ κανή κανεῖς κεφ τεδες ή
τυλόδες... Επτα τὰ ἔφαγαν πολλοί Τούρ-
κοι. «Έκομαν φύλα φραγκοστάκις, τὰ ἔβρα-
σαν σὲ δαλασσοῦν νερο, ἔβγαλαν τὴν πέτα
τῶν φύλων αὐτῶν καὶ σ' αὐτῇ ἐτύλιξαν τὸν
καμά τάς για κληματοφύλα. Αὐχών και
καταλά άνθρωπον ἔφαγαν τηγανιτά καὶ, ἐ-

πειδή δὲν είχαν ούτε βούτυρο ούτε λάδι, μετέγειρισαν ἄνθρωπον λίτος γιὰ τὸ τηγάνισμα.
— Καὶ ἤσαν νόστιμα τὰ τηγανιτά μα-
κριά, καὶ οὐδέποτε παραπλανῆται ἐφιναλέος.

— Χαίρετε ! απάντησε. Γλιστέρει φαγί^α

— Κακόν, μάταιον την πλούτον του φατιδέν γίνεται, μά τὸν Ἀλλάδ !
— “Ωστε ἔφαγες καὶ σὺ ; εἰτε ὁ Φωτάκος .
— ‘Εγώ δοῦ ! διεμαρτυρήθη ὁ ‘Αλβανός λαοῦ .” Αλλά τοῦτον τοῦτον μεῖνε, καὶ

προχειρίσθηκε. Αλλοι ποὺς ἐφαγαν, μού τὸ εἰλ-
παν...

Ἐπειτὰ δῆμως διδούλογυς εἶπε: —«Σήτην ἀδ-
ηγή, εἰτε, δὲν θέλλειμε νὰ πέσουμε σ' αὐτὸ διάναθρωτο ἀμάρτημα, νίστερα δῆμος μᾶς ἔ-
σειρεῖ λὴ πενία καὶ ἄγριευμα καὶ δὲν ἔθου-
μοιζόντωστε τίποτ' ἀλλο παρά πῶς ἔθου-
με τροφή καὶ νῦ ξήσουμε. Ή πενία, ἀφέντη μοι, τὸν κάνει τὸν ἄν-
θρωπον φεορεῖ!»

πρώτον τερμού . . .»
Καὶ ὁ Φωτιάκος συμπληρώνει :
«Ἐγώ τότε, ἀκούσας ταῦτα, ἐσυγάθηκα τὴν ὄμιλίαν του, τὸν ἀφήκα και ἀνέχωρησα . . . Μετὰ ταῦτα ἔλαβα διαταγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ μον ταῦτα ζητήσας τὰ κλειδιά τοῦ Φρουρίου ἀπὸ τὸν 'Αλῆμπετ ποτὸν ἡτο φρούριαρχος».

"Οταν ἔταψε ή ἀνθρωποφαγία στὸ Ναύπλιον, ἀρχισε ἄλλη θεῖκατάφα: Οἱ Ἐλλήνες στρατιώταις τού· ἐπήσαν τὰ φορέματα καὶ ἀλλαγήσαν τὰ πρόγυμά του· Ὁδομάνων, ἀστινόμων ἀπὸ μᾶς φοβεροῖ ἐπιδημίᾳ τὴν δύοπαν δ ἴστορούς τε πειρασμούς τοὺς τασσατοῦτον.

"Οποιος ἐξατέλειβάντερο ἀπὸ τὴν ἀρρώστεων αὐτήν, γράψει
ἡτοῦ ἀδύνατον νὰ ζῆσῃ, καὶ δοπιος ἔξη καὶ δέφενγεν αὐτὴν· ἐπει-
δεῖτο μίαν ἀπὸ τὰς αἰθῆσεις να, ἡ τὴν μητρία,
ἡ τὴν δκοήν. "Οταν ἡ ἀσθέτεια ἐφθάνει εἰς τὴν
ἀκμήν της, ὁ ἀρρώστος ἐκυρεύεται ἀπό μανίαν
καὶ ἡ φωναποίησις του ἀνέβανεν ὑψηλά. Πολλοί
ἀπὸ τους ἀρρώστεων εἶσπονται σαν
κτικαὶ ἀλλοὶ τὴν θάλασσαν, ὅποιοι καὶ ἐνίγιανσαν...
"Ἐπειρτανει εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ δροσισθοῦν,
διότι ἡ ἀσθετική φλόγα των ἥτο τὸ ἔδαφος ἥτο τὰ
λασσοὶ καὶ ἔπειρταν ἀπὸ τὰ παρθένα τους σπιτιούς
τους κάτω εἰς τὴν γῆν, ἀφοῦ πρῶτα ἐγύρωντο
καὶ ἀφήναν τὰ ψυχά τους εἰς τὸ σπίτι διὰ νὰ
μη βραχούν. "Οσοι δὲ ἀπὸ τὸ πεζούμενο εώσιοντο,
ἐγνώριζαν γυμνούς εἰς τὴν πόλιν καὶ κανεῖς δὲν

τοὺς ἑαυτάκων. „Ολος ὁ κόσμος ἀπὸ τούς φόβους τῆς νόσου ἐρευνεῖ. Μερικοὶ ἄλλοι ἐφαντάζονται ὅτι θίσαν παπάδες καὶ ἐμιμούντο τοὺς ἵερες, λειτουργοῦντες εἰς τὰς ἔκκλησιας!“

Στὸ Ναυτιλοῦ ἔτικε τότε νά βρεθεῖν καὶ πολλοὶ φιλέλληνες Γερμανοί. Είχαν κατεβή στὴν ἀγωνισμένην Ἑλλάδα νά πολεμήσουν, που εἶδαν ἐνθουσιασμό. Τὰ διαβατήρια τους ἔχωναν : « Θεοί, σῶσον τὴν Ἑλλάδα ! » Απλέχοταν δέ δεῖνα (ἔδοντας ἐπανίσταντο τὸ ὄνοματεπώνυμον καὶ η πατρὶς τῶν φιλέλληνων) εἰς τὴν Ἑλλάδα, νά συναγωγισθῇ μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ἐλλήνων, ἐλευθερώντων τὴν πατρίδον τῷ Ἐπαμεινονώ, τῷ Θεμιστοκλέους, τῷ Περικλέους καὶ τῶν λοιπῶν Ἐλλήνων· Τὰ διαβατήρια αὐτὰ ήσαν ὑπεργεγραμμένα ἀπό τὰ μέλη μιᾶς φιλέλληνων « Επιτροπῆς ὅπο τὸ δόναυρο Κομιτέ ».

πας φιλοτελίνης Σπασμένου εἰς τοις στόμα 22, 10.

"Ολοὶ αὐτοὶ οἱ δυστυχημένοι Γερμανοί ἐμάλυνθησαν ἐπίσης καὶ ἔχατκαν δούρεαν, γατὶ δὲν είχαν κανένα συγγενή νά τους συμπλέψῃ, νά τους περιποιηθῇ. "Επειτα δὲν ἤξεραν καὶ τὴν γῆλοσσα μαζι για νύ συνεννοήθουν.

“Αγανείς ἀπ’ αὐτοὺς — γράφει ὁ Φωτάκος — εἶχε σώας τὰς πολέμους καὶ ἐπήγανε ξητῶντας καὶ εὗρον νεούς γὰρ σέβυσμα τὴν

ψυν δυλα απο το σωρο των ερετιων. Ο ταν δημως επηγαν εκει, επιστηκαν μεταξυ τους, και δ ένας έμποδιζε τὸν ἄλλο. Ἐπειτα ἔπεσαν ἐπάνω στὶς χαλάσματα και τους βρήκαν τὰ

«Και ἐγώ ἔνθοσα — γράφει ο Φωτάκος — καὶ ήμουν 28 ἡ μέρες ἄσθετος, κλεισμένος εἰς ἕνα δωμάτιον. Ο Παναγῆς Σχολαρίουπονος, ὁ μετονομάσθεις Καλαμάνος(*), μ' επειρυθοῖτη πρὸς καρόν, ἀλλὰ ὑπέρει μὲν παρήστης καὶ ἐψύχης κρυφῶν Ἐλαζούκων παρθένων καὶ τὴν πόρτα τοῦ δωματίου μπήκας φύγας καὶ γυμνεμάθη. Σπένσει πολὺ, ἐπιστρώθη τὸ μημονικόν μον καὶ ἡ ἀκόη μου, καὶ ἐξερεάσθη πολὺς καρδος διὰ τὰ μον ἐπανέλθουν εἰς τὴν πόρταν κατάστασιν. Τέροις ήταν ἡ ἐπιδημία του Ναυπόλεως Απ' αὐτήν, καθώς καὶ ἀπὸ τὴν προσγουμένην λουκιήν τῆς Τροπολίτας, ἀπέβαν περισσότεροι ἀνθρωποι, παρὰ εἰς τοὺς μέν τοις δε γενομένους πολέμους».

Γιὰ τοὺς Γερμανούς φιλέληνας ὁ ιστορικὸς ἐκ
φράζεται μὲν ἐνθουσιασμῷ : «Ἄν καὶ δὴ ησαν πολ-
λοί — γράφει — δάστε δὲ ὑπερέβαιναν τοὺς δια-
κοινούς, ὅμως οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέκαθαν ων φυ-
λάτοντας ὥσποι νύκτα καὶ ήμέραν. Ἐσταλόντες
οἱ φτωχοὶ στὰ πόδια τοὺς και ἔλιξ ἕπαινος
δὰ τὴν ἐπὶ περίον μῆνα τοιαῦτην ὑπηρεσία-
των, διότι ὡφέλησαν τὴν πολιορκίαν, καὶ μάλιστα
αὐτοὶ πρώτοι τῶν, ἀλλων 'Ελλήνων κατὰ
λωσιν ἐπιτίθενται μέσα εἰς τὸ Παλαμῆδι. Δεν ἐνθύ-
μωμι τὰ δύναματά των δὰ γά τὰ μηνυμένων καὶ

(*) Παππούς τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος στὸ Λονδονὸν καὶ Καρδινάλιου.

